

Spis treści

Wstęp	13
-------------	----

Rozdział I

Irańska inteligencja (*rouszanfekri*). Rozważania teoretyczno-metodologiczne

1.1. <i>Roushanfekr</i> – etymologia i zakres pojęcia	15
1.2. Problem klasyfikacji <i>rouszanfekri</i>	19
1.3. Āl-e Ahmad o elicie intelektualnej	31
1.4. Metody badawcze i kryteria opisu inteligencji	39
1.5. Mediacyjna rola inteligencji w kulturze	49
1.6. Geneza pierwszego pokolenia <i>rouszanfekri</i>	62
1.7. Szyckie duchowieństwo w szeregach inteligencji	69

Rozdział II

Spoleczno-polityczne oblicze Iranu pod panowaniem Kadżarów

2.1. Dynastia Kadżarów. Sprawa Gruzji	75
2.2. Między Rosją a Wielką Brytanią – zależność polityczna	76
2.3. Kulturotwórczy potencjał grup i warstw społecznych	80
2.4. Babizm	89

Rozdział III

Prototypy irańskiej inteligencji

3.1. Mirzā Taqi-chān Farāhāni Amir Kabir. Idea silnego państwa	93
3.2. Mirzā Malkom-chān. Recepcja myśli oświeceniowej	100
3.3. Sejjed Dżamal ad-Din Afqāni – między religijnością a racjonalizmem	108

Rozdział IV

Kształcenie w czasach Kadżarów

4.1. Edukacja religijna – szkoły szyckie	113
4.2. Edukacja świecka	122
a. Zagraniczni stypendyści	122
b. <i>Dār al-Fonun</i>	127
c. Szkoły Hasana Roszdije i <i>Andżoman-e Ma'āref</i> (Towarzystwo Edukacji)	136

Rozdział V

Rewolucja Konstytucyjna (*maszrute*)

5.1. Rewolucja jako zjawisko kulturowe	141
5.2. Historyczna perspektywa wydarzeń 1905–1911	144
5.3. Inteligencja i nowe narzędzia oddziaływania na społeczeństwo	159
a. <i>Andżomany</i> o charakterze politycznym	160
b. Prasa	170
c. Literatura. Zmiany w zakresie tematyki i stylu	178
5.4. Formacje inteligencji oraz kwestie sporne	181
5.5. Konstytucja jako zjawisko kulturowe. Treść Ustawy Zasadniczej (<i>qānun-e asāsi</i>) oraz Ustawy Uzupełniającej (<i>motammem-e qānun-e asāsi</i>)	192

Zakończenie

Próba podsumowania. Irańska inteligencja w XX wieku	197
Bibliografia	205
Summary	211
Резюме	215
Indeks nazwisk	219